

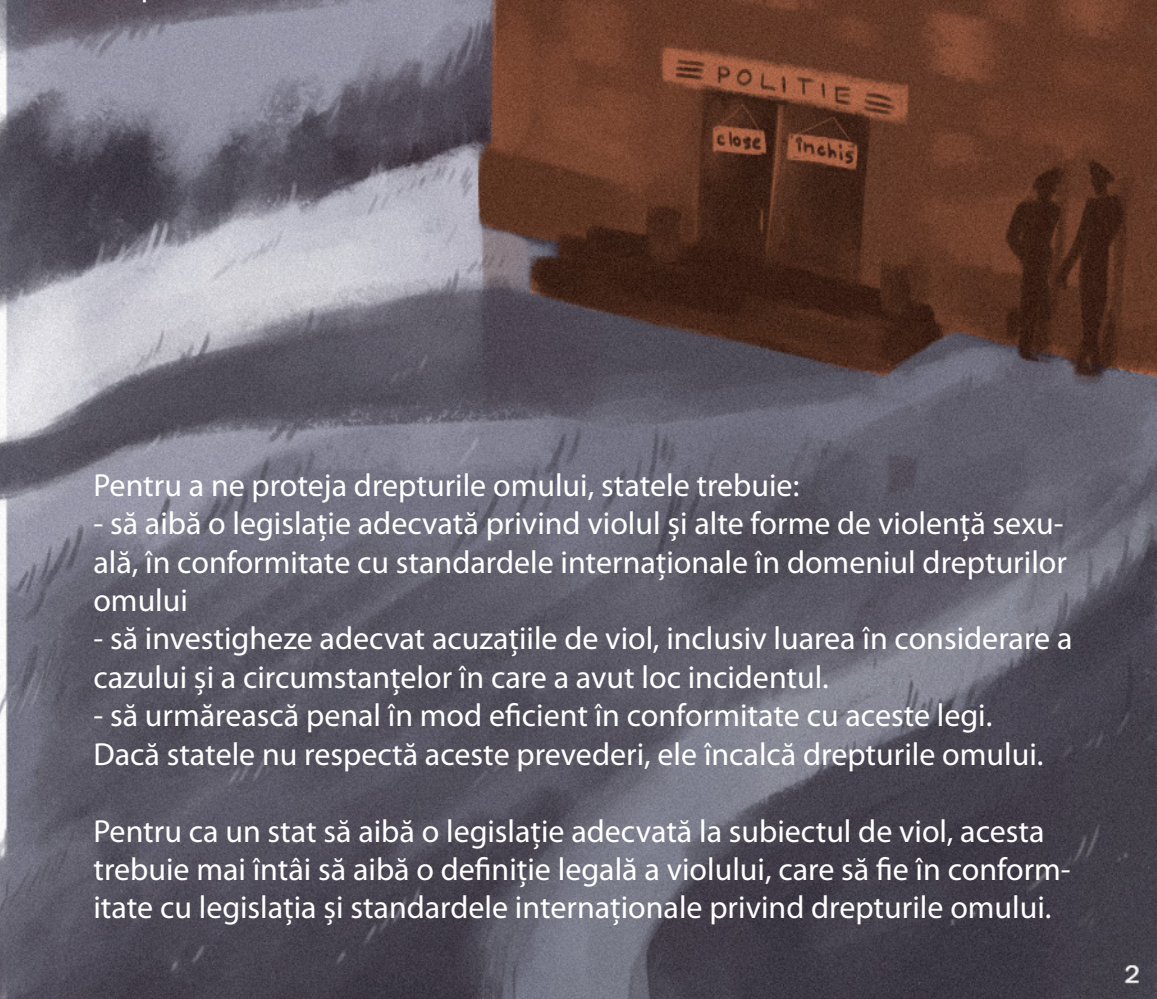
VIOLUL CA O ÎNCĂLCARE A DREPTURILOR OMULUI

Poate că nu vă gândiți la viol ca la o problemă a drepturilor omului, dar, de fapt, problema violenței sexuale se poate intersecta cu mai multe drepturi ale omului.

Violul și alte infracțiuni sexuale reprezintă un atac serios asupra integrității fizice și mentale și a autonomiei sexuale a victimei. Violența sexuală constituie o încălcare a drepturilor omului, inclusiv a drepturilor victimei la integritate fizică și autonomie sexuală, viață, sănătatea fizică și psihică, securitatea personală, libertatea, egalitatea în familie și în fața legii, indiferent de sex și identitate de gen, dreptul de a nu fi discriminat, și alte drepturi ale omului.

De exemplu, cazul E.B v. România arată cum violul și alte forme de violență sexuală pot constitui o încălcare a dreptului de a nu fi supus torturii și altor rele tratamente și care încalcă, de asemenea, dreptul victimei la viața privată și de familie. Prin neîndeplinirea obligațiilor pozitive de a proteja supraviețuitoarele violului și violenței sexuale și de a investiga și urmări în mod corespunzător făptașii, autoritățile încalcă articolul 3 (interzicerea torturii și a relelor tratamente sau pedepselor inumane sau degradante) și articolul 8 (dreptul la viața privată și de familie) a Convenției Europene a Drepturilor Omului.

Pentru a ne proteja drepturile omului, statele trebuie:

- să aibă o legislație adecvată privind violul și alte forme de violență sexuală, în conformitate cu standardele internaționale în domeniul drepturilor omului
- să investigheze adecvat acuzațiile de viol, inclusiv luarea în considerare a cazului și a circumstanțelor în care a avut loc incidentul.
- să urmărească penal în mod eficient în conformitate cu aceste legi.

Dacă statele nu respectă aceste prevederi, ele încalcă drepturile omului.

Pentru ca un stat să aibă o legislație adecvată la subiectul de viol, acesta trebuie mai întâi să aibă o definiție legală a violului, care să fie în conformitate cu legislația și standardele internaționale privind drepturile omului.

DECI, CUM AR TREBUI LEGEA SĂ DEFINEASCĂ VIOLUL?

Legislația internațională privind drepturile omului oferă statelor recomandări clare cu privire la modul de definire a violului în lege, inclusiv modul de încadrare a acestuia în Codul penal. De exemplu, Convenția ONU cu privire la eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (CEDAW) condamnă legile privind violul atunci când acestea sunt încadrate ca o crimă împotriva moralității, decenței publice, onoarei sau familiei. În schimb, CEDAW recomandă ca violul să fie definit ca o crimă împotriva integrității fizice și a autonomiei sexuale a unei persoane și să se concentreze asupra lipsei consimțământului, nu asupra existenței violenței.

În 2011, Consiliul Europei a adoptat Convenția privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul), care a intrat în vigoare în 2014. Articolul 36 din Convenția de la Istanbul prevede în mod clar că lipsa consimțământului trebuie să se afle în centrul oricărei definiții legale a violului și a altor forme de violență sexuală și că „Consimțământul trebuie dat voluntar, ca rezultat al liberului arbitru al persoanei, evaluat în contextul circumstanțelor înconjurătoare”.

Convenția de la Istanbul a fost ratificată de peste 20 de state europene, dar majoritatea acestora încă nu și-au modificat definițiile legale ale violului în mod corepunzător. În prezent, potrivit cercetării Amnesty, doar 9 din 31 de țări europene analizate au definiții ale violului bazate pe absența consimțământului. În schimb, majoritatea țărilor, din Europa și din afara acesteia, au în continuare o legislație inadecvată și ineficientă care incriminează violul. Aceste legi definesc violul prin alte măsuri decât consimțământul, cum ar fi dacă există dovezi că violența sau amenințarea cu violența a fost utilizată. Ei presupun că o victimă și-a dat consimțământul pentru că nu au rezistat fizic comportamentului sexual nedorit.

De fapt, cercetările și mărturiile supraviețuitoarelor au arătat că o lipsă de rezistență la violența sexuală este des întâlnită. Blocajul atunci când are loc confruntarea cu un atac a fost recunoscută ca un răspuns fiziologic și psihologic larg răspândit, lăsând victima incapabilă de a se opune atacului, adesea până la de imobilitate totală.

Violul este o infracțiune sub-raportată. Și chiar și atunci când este raportat, sunt foarte mici rate de condamnare. Constrângerea sau legile bazate pe violența fizică fac parte din problemă, motiv pentru care există o mișcare de reformare a legislației privind violul, astfel încât acestea să se bazeze pe consimțământ. Dacă nu se fac schimbări în legislație, sisteme de justiție și societate ca un tot întreg, în ceea ce privește violența sexuală, unele victime în continuare nu vor avea acces la justiție. Acest lucru este în special un risc în cazurile în care poliția sau alți funcționari resping cazul, deoarece nu există dovezi de rezistență fizică sau violență. Problema este că acest lucru poate fi reprezentativ din mai multe motive, inclusiv, de exemplu, în cazul în care lipsește reacția din partea victimelor violului în timpul atacului sau în cazul în care a existat un dezechilibru de putere între violator și victimă.

Vestea bună este că lucrurile se schimbă! În ultimii ani, mai multe țări europene și-au modificat legislația privind violul pentru a include o definiție bazată pe consimțământ, în urma campaniei pe scară largă a Amnesty International și a altor grupuri.

